

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 8. maja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 55.

Ing. Milan Šuklje:

Ljubljanske občinske doklade.

Tri reči so najprej potrebne za gospodarsko konsolidacijo naše države: štedljivost v javnih izdatkih, previdnost v nalaganju davkov in spoštovanje zakonov. Najvažnejša od teh je spoštovanje zakonov. Ravno te čednosti pa so potrebne tudi za občinsko gospodarstvo, in zlasti v ljubljanski občini, katere gospodarstvo je zašlo v velike težave.

Baš te dni čujemo z visokega mesta izjave, ki jasno in odločno zahtevajo uporabo onih čednosti. Izdan je nalog, da se odobreni izdatki za reprezentacijo in zaupne posle iz banovinskih proračunov ne izvrše, ter da se ostali odobreni visoki izdatki naknadno in ponovno vzamejo v pretres in zmanjšajo na najmanjšo vsoto. Nadalje pa je napovedano, da se bodo znižale nekatere posebej navedene stopnje v Zakonu o neposrednih davkih in da bo vlada olajšala tudi še druge davke.

V tendenci na znižanje davkov ni naša vlada osamljena. Splošno znižanje davčnih bremen se pripravlja ali izvaja v Nemčiji in Franciji, v Italiji pa so docela odpravili mestne trošarine. Pred vsem svetom se odlikuje naša ožja slovenska domovina po vneti iznajdljivosti, s katero sami iščemo, najdemo in nakladamo vedno nove in vedno večje davke, doklade, takse, pristojbine, uvoznine in trošarine. V enaki meri in naglici pa naraščajo na drugi strani izdatki naših samoupravnih proračunov, pri čemer so vsi izdatki »nujni in neobhodni«, tako da z vsakim davkom in vsakim izdatkom »steji in pade« sleherni proračun! Če se potem prizadeji davkoplačevalci sklicujejo na veljavne določbe zakona, se jim očita: Eh, kaj zakon! Zakonov je sto.

Ljubljanska občinska uprava je dne 1. aprila 1930, ko je prosila za odobritev proračuna, poročala gospodu ministru financ tako: »Proračun je bil v smislu § 53 občinsk. reda za mesto Ljubljano občanom 14 dni, t. j. od 2. do 15. decembra 1929 v mestnem knjigovodstvu na vpogled«. — Ta trditev je bila v tem pogrešena, da se namreč § 53 obč. reda nanaša na letne računske zaključke, ne pa na občinski proračun. To pogreško so hoteli kasneje korigirati v uradnem popravku, priobčenem v dnevniku »Slovenec« od 12. aprila 1930, kjer je navedeno, da je bil občinski proračun v smislu § 37 obč. reda razgrnjen občanom na vpogled. Pa je zopet pogrešeno!

Meseca decembra 1929 je bil namreč v smislu § 37 objavljen predlog proračuna, kakor ga je izdelal mestni magistrat, kateri predlog se mora pred razpravo v občinskem svetu razgrniti občanom na vpogled, in ni treba, da vsebuje podatkov o pokritju primanjkljaja, tedaj niti o dokladah na direktne davke, niti o občinski trošarini. Dejansko oni predlog ni vseboval nikakih podatkov o razdelitvi občinskih dokladov, niti ni vseboval nove tarife občinske trošarine. Pač pa mora biti sklep občinskega sveta o občinskih dokladah in davščinah ter o občinski trošarini po § 43 obč. reda javno razgrnjen skozi 14 dni in imajo vsi prizadeti pravico v istem roku vložiti svoje pritožbe. Občinska uprava je tudi dotične sklepe občinskega sveta objavila v dneh 30. marca do 13. aprila t. l., pa je pred potekom zadavnega roka dne

1. aprila t. l. prosila za odobritev celotnega proračuna. Ministrstvo financ se je v svojem odloku o odobritvi proračuna sklicevalo na izjavo občine, »da je bil proračun razgrnjen na vpogled skozi 14 dni, kakor to predpisuje § 53 občinskega reda«. S tem pa je zanešana pogreška, ki sem jo gori prikazal, v samo odobritev, katera je na tak način izgubila pravilno podlago.

Preje citirani uradni popravek vsebuje pa še druge pogreške. Tam je rečeno, da je svojčas dobila nadzorna oblast proračun v roku le, če je bil vložen priziv; če priziva ni bilo, je bil proračun takoj avtomatično izvršen. — To ni tako. Po § 81 obč. reda je predložiti nadzorni oblasti vsak sklep občinskega sveta, po katerem bi občinske doklade na državne davke presegale 25 odstotkov. Če pa bi doklade presegale 50% direktnih davkov ali pa 30% državne trošarine, ali če je šlo za uvedbo novih davkov in dokladov, je trebalo dovolitve Deželnega zbora in Najvišjega odobrenja. Po sedanjem stanju je stvar taka, da je prešla ona kompetenca, ki je bila prej pri deželnem odboru in pri deželni vladi, na gospoda bana, dočim je pridržano gospodu ministru financ, da končno odobri proračun v celoti. Nadzorstvo se je tedaj poostrižilo in v ničemer ne omililo. Pritožbe interesentov nimajo zgolj informativni značaj, marveč se morajo meritorno rešiti, v kolikor gre za kršitev ali napako uporabo veljavnih zakonov.

Veljavni zakon o občinskem redu mesta Ljubljane določa v § 40, da je doklade na neposredne davke naložiti v enaki meri na vse vrste teh davkov. Ta zakonska določba se mora spremeniti zgolj zakonodajnim potom, ne pa z odločbo kake upravne instance. Ko je občinski svet dne 26. marca t. l. sklenil diferenciranje doklade, se je mogel sklicevati na to, da mu določbe občinskega reda niso znane. Od takrat pa je bilo časa dovolj za proučitev občinskega reda in mi je neumljivo, kako da je mogel občinski svet dne 30. aprila 1930, po tolikih diskusijah in uradnih popravkih, pristati na nujni predlog, s katerim se je zopet zahtevalo diferenciranje dokladov na pridobnino in zgradarino po eni in na družbeni davek po drugi strani. Ali se res ne morejo spoštovati zakoni?

Nedavno sem trdil, da je bila kalkulacija mestnega magistrata glede donosa občinskih dokladov stvarno pogrešena. V tem pogledu hočem navedi samo dve postavki in to iz uradnih pojasnil k proračunu mestne občine za 1930, kakor jih je izdal mestni magistrat. V proračunu je navedena odmerena podstava za pridobnino po Din 3.881.928—, katera številka je po meni došlihi uradnih podatkih prenizka za Din 250.000— kasnejšega predpisa. Podstava za uslužbenske davke po členu 97 Zakona o neposrednih davkih je navedena z dinarjev 218.932—, dočim znaša pravilno Din 1.045.147—! In sedaj nastane še interesantno vprašanje: Zakaj se nekateri gospodje v občinski upravi tako protivijo občinski dokladi na uslužbenske davke? Po zakonu zadene ta doklada zgolj one plače privatnih uslužbencev, ki so večje nego čistih Din 4000— mesečno. Glasom uradnih seznamov je v Ljubljani bore malo obrtnikov in trgovcev, katerih zaslu-

žek bi bil po davčnem odboru ocenjen na Din 48.000— letno ali višje, velika večina obrtnikov in trgovcev je ocenjena daleko nižje. In vendar ni bilo nikakega pomisleka proti občinski dokladi na pridobnino. Službene prejeme preko Din 4000— mesečno imajo največ samo višji nameščenci denarnih zavodov in industrijskih družb, in največkrat plačujejo ti zavodi in družbe ves uslužbeni davek svojih nameščencev. Nasprotno sodim, da je le malo odvetniških koncipientov in drugih pomožnih nameščencev s tolikimi mesečnimi prejemki. Zato mi je očitni odpor proti dokladi na uslužbenske davke povsem nerazumljiva uganka. Brez ozira na vse to pa stoji, da je obremenitev neposrednih davkov z banovinsko doklado po 40% in z občinsko doklado po 60%, tedaj skupno že s 100%, absolutno vzeto previsoka. Ljubljanski občani so po raznih komunikacijah in popravkih ta-

ko zbegani, da ne uvidijo pravilnosti zahteve po znižanju občinske doklade od 60% na 40%, dasi je ta zahteva pametna in pravična.

Skrajni čas je, da se uvidelni občani v Ljubljani sporazumejo in da solidarno zahtevajo korekturo občinskega proračuna v tej smeri, da se zniža občinska doklada na direktne davke od 60% na 40%! Naloga občinske uprave je, da spravi celotni proračun v sklad s spremembo te postavke. Pametna gospodarska politika mora dvigati davčno moč pridobitnih slojev in v občinsko ozemlje pritegniti nova podjetja, ne sme pa izražati mržnjo do pridobitne delavnosti in tako mržnjo širiti med občani. Pa človek ne sme zahtevati preveč. Revizija občinskega proračuna ni težka stvar, če se uvažujejo nauki in vzgledi, katere sem prikazal v uvodu tega članka.

Padanje obrestne mere vsepovsod.

Naenkrat so na koncu preteklega tedna znižala svojo oficijelno obrestno mero Newyorška zvezna rezervna banka, Angleška in Francoska banka, prve dve na 3%, tretja celo na 2½%. Francoska obrestna mera je sedaj najnižja od leta 1898 naprej. Tudi obrestni meri ostalih dveh bank sta na tako nizki stopnji, da so jo tudi že v predvojni dobi označali kot nenavadno poceni. O Bruslju smo poročali že prej, druge banke tudi znižujejo, in tako vidimo, da se po vsem svetu uveljavlja načelo znižanja, ki je pa pač malo v skladu z organizacijskim položajem denarnih trgov. Kljub znižanju traja namreč denarna pičlost in skrb za denar nespremenjeno dalje. Brez dvoma so na delu mogoče sile, ki pripravljajo tla za velika mednarodna posojila. Banka Morgan in njeni prijatelji imajo vajeti trdno v rokah in vidijo, da je znižanje oficijelnih obrestnih mer med najvažnejšimi predpogoji za uspešno izvedbo posojil. Prav glede posojil bodo morale bančne skupine gledati na to, da ko-

likor mogoče dolgo vzdržijo likvidnost denarnih trgov. Zato je pa potrebna nizka obrestna mera pri novnih bankah. Ker gredo sedaj narodne koristi z roko v roki z zapovedmi mednarodnega gospodarstva, so tudi centralne banke bolj pripravljene podpreti emisijsko taktiko. Značilni za ta razmotrivanja so tudi sklepi, ki so jih napravile novčane banke v onih krajih, ki pridejo za placiranje reparacijskega posojila posebno v poštev.

Nastopila je pač popolna sprememba v primeri z lanskim letom. Takrat je bil svet pod vtisom dogodkov v New Yorku pred krahom, ko so se plačevale najvišje dnevne obrestne mere in ko je bila industrijska konjunktura močna hrbtenica gospodarstva. Danes se depresija v ameriškem gospodarstvu še nadaljuje. V Angliji vidijo ta razvoj že zato radi, ker upajo boriti se proti krizi najlažje z likvidnim denarnim trgov, ki dovoljuje konverzijo državnih posojil in olajša bančnim debitorjem plačevanje dolgov.

Občni zbor Ljubljanske borze.

V ponedeljek se je vršil v borzni dvorani V. redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote, ki se ga je deloma osebno, deloma pa po pooblastilih udeležilo 95 članov borze. Zborovanje je otvoril predsednik borze g. Ivan Jelačin ml., ki je v svojem govoru uvodoma pozdravil namestnika borznega komisarja gospoda fin. svetnika Frana Bajiča. Nato je poročal o poslovanju borze v preteklem letu, ki je bilo v splošnem zadovoljivo. Devizni promet je dosegel skoro eno milijardo Din.

Tudi promet v letu je bil po količini večji nego v l. 1928, čeprav je zaradi nižjih cen po vrednosti zaostal. Lesna borza si je priborila že velik ugled in veliko zaupanje ter bi bilo želeli, da bi si naša borza zavojevala enako važno mesto tudi v žitni kupčiji.

Lepo se razvija tudi borzno razsodišče, ki beleži znatno povečanje poslovanja. Poslužujejo se ga ne samo naši gospodarji, ampak tudi bližnje inozemstvo. Za ta razvoj gre zahvala pravnemu tajniku in vsem gg. razsodnikom.

Zaupanje v to institucijo se je še povečalo, kar velja zlasti tudi za interesente izven naše države. Na kon-

cu svojega govora je izrazil zahvalo vsem razsodnikom, ki so s svojo poštvalnostjo pripomogli do tega, da si je to stanovsko sodišče pridobilo že tako močen sloves med trgovskim svetom. Zahvala pa gre tudi tajništvu, ki je vzorno vodilo vse posle.

Iz obsežnega letnega poročila, ki ga je ob tej priliki izdala borza posnemamo naslednje podrobnosti: Po vrednosti je znašal promet borze v milijonih Din:

	1927.	1928.	1929.
devize	393.9	953.8	978.7
les	12.9	28.8	15.9
žito, dež. pridelki	3.7	10.3	8.2
efekti	5.4	2.1	1.3

415.7 987.0 1004.1

Za les in žito je važna tudi statistika prometa po količini, ki kaže, da se je promet dvignil, čeprav je po vrednosti nekoliko nazadoval. Promet je znašal v vagonih:

	1927	1928	1929
vagonov			
les	2144	2475	2797
žito in dež. pridelki	146	340	351

Statistika borznega razsodišča pa kaže, da je lani pripadlo 1534 novih tožba (leta 1928 1278), od teh je koncem leta ostalo nerešenih le 40 (34).

Postopanje je pri 1213 tozbah trajalo do sodbje ali poravnave le mesec dni in le pri 119 tozbah nad en mesec. Terjatve, za katere so bile vložene tožbe, so znašale skupaj 8 milijonov Din (leta 1928 7 milijonov). Glede predmetov tožb pa je bilo največ tožb zaradi prodaje tekstil. blaga (286), kolonijalnega blaga (203), sveč in mila (150), vina in spirituoza (130), usnja in čevljarstvih potrebščin (90), pločevinastih izdelkov (87), lesa (73), semen (57), žita (60) in galanterije (60).

V imenu finančnega odbora je podal poročilo o denarnem poslovanju berze gosp. Josip Gogala, ki je poudarjal, da se je berza v petem letu svojega obstoja rešila dolgov. Za preteklo leto je znašal čisti prebitok berze 140.000 Din in se je čisto premoženje za to vsoto dvignilo na 591 tisoč dinarjev. Iz bilance je nadalje razvidno, da je ves inventar, tudi novonabavljen, odpišan. Naložbe znašajo 560.000 Din, dolžniki pa 42.000 Din.

Račun izgube in dobička izkazuje 1.153.000 Din dohodkov (l. 1928 916 tisoč), od tega odpade na prenos iz l. 1928 312.500 Din (123.300), na članarini 64.300 Din (60.800), na kotacijske pristojbine 33.300 Din (34.700), na kurtažo od blagovnih kupčij 60.900 Din (59.600), na kurtažo od deviznih kupčij 310.000 Din (319.000) in na dohodke razsodišča 340.000 Din (293 tisoč Din). Med zdatki pa je vnešenih 348.000 Din za plače (v l. 1928 390.700), 206.000 za upravne stroške (187.100) in 7600 Din za odpise (26 tisoč 200).

Računski zaključek je bil soglasno odobren, nakar je bila borznemu svetu podana razrešnica.

Pri volitvah so bili v borzni svet ponovno izvoljeni gg.: Karel Čeč, Iv. Jelačin ml., Viktor Meden, inž. Vladimir Remec, nanovo pa g. Mihovil Perković; v finančni odbor pa so bili ponovno izvoljeni gg. Josip Gogala, Iv. Gregore, Anton Kralj, dr. Miroslav Lukan, nanovo pa g. Janko Jovan. Končno so bili v razsodišče izvoljeni gg.: Oskar Ebenspanger, Drago Gorup, Ernest Hieng, dr. Fr. Loretto, Joško Majaron, Viktor Naglas, Anton Pauli, dr. Ernest Rekar, Anton Rojina, Rudolf Rozman, Fran Rus, Anton Soršak in Josip Urbančič.

INDUSTRIJCI-IZVOZNIKI — POZOR!

Industrijci in izvozniki se opozarjajo, da naj pošljejo konzulatu naše kraljevine v Korči (Albanija) svoje kataloge, ki vsebujejo tudi cenike izdelkov. V prvi vrsti se prosi za ilustrirane kataloge, ki prinašajo slike predmetov ter lahko nadomestijo vzorce v naravi.

EVROPSKA KEMIČNA INDUSTRIJA V NEVARNOSTI PRED AMERISKO KONKURENCO.

Sledeči statistični podatki nam dokazujejo, kako nujno potrebno je, da se kemične industrije v Evropi združijo in ustvarijo enotno fronto, če se hočejo uspešno upreti ameriški invaziji. Tukaj navajamo kemično produkcijo Evrope in Severne Amerike (v tisočih frankov).

Nemčija	21.600
Anglija	13.800
Francija	9.000
Italija	4.700
Belgija	2.700
Holandska	2.100
Švica	1.920
Švedska	1.200

skupaj 57.020

Amerika (Združene države)	56.700
Kanada	3.300

skupaj 60.000

Te številke nam dokazujejo, da nevarnost, ki preti evropski kemični industriji, nikakor ni imaginarna. Pomisliti je tudi treba, da je Severna Amerika zaščitena po svojih visokih carinskih tarifah in da obenem neprestano povečuje svojo produkcijo. Ne samo notranji trg je že prenasit, ampak splošno znano je, da je trenutno tudi kupna moč Amerikancev padla. Iz tega tudi izvira želja ameriških industrijcev, da pospešijo izvoz kemičnih produktov v Evropo.

A. Ogris:

Zmisl trgovinske politike.

(Nadaljevanje.)

Okoli omenjenih glavnih vodilnih idej, ki trgovinski politiki kažejo smeri, se vrsti še več manjših, vzporednih. V današnjih dneh hoče n. pr. na področju trgovinske politike tudi socialno-politična misel zmiraj več uvaževanja in se sklicuje na pomen, ki ga ima za državo in narod izravnost v socialni strukturi prebivalstva. Včasih je treba staviti oviro propadanju rokodelskih poklicev, včasih zahteva ohrana kmečkega stanu izjemne ukrepe, v novejšem času pa pričakuje od trgovinske politike mnogo ogledov še delavski stan, zlasti kadar mu mednarodna konkurenca ujeta zaslužek.

Razven vrhovnim in bližjim ciljem mora trgovinska politika slediti še tretji vrsti ciljev, ki so najbližji in se podajajo iz narave izvoljenih sredstev. Uporabiti izvestna sredstva (na pr. pobirati carine, dovoljevati subvencije, sklepati trgovinske pogodbe, pripravljati uvozno statistiko itd.) se pravi, pripraviti tudi pogoje, ob katerih so po tehnični svoji narodi, po načinu učinkovanja, sploh uporabljivi. Tudi za obstoj oz. postanek takih pogojev mora trgovinska politika poskrbeti z drugimi, posebnimi sredstvi. Ti najbližji cilji so avtonomni cilji trgovinske politike, obenem pa izvor onih neštetihih malih brig in tehničnih težkoč vsakere vrste, s katerimi se ona dnevno srečuje.

Krog problemov, ki se neprenehoma stavijo trgovinski politiki v zmiraj novih in novih oblikah, je torej zelo obsežen. Dasi ji gre tehnično in prvi vrsti le za ohranjanje in podkrepitev narodnega gospodarstva, mora svoje metode in sredstva izbirati vendar tudi po višjih, izvengospodarskih namelih. Kot del državne politike mora stremeti nujno za tem, da bi predvsem država sama bila močna in da je njen položaj v družbi držav ugleden in čvrst. Ta cilj hoče doseči s pomočjo močnega, samosvojega gospodarstva. Hoče-li država zaščititi sebe kot narodovo močansko organizacijo, mora z uspešno trgovinsko politiko pripraviti gospodarsko podlago; poskrbeti ji je za izdatno produkcijo, smoteno porazdelitev njenih izsledkov, za ugodne valutne, kreditne, prometne razmere, skratka za vse, s čimer se da doseči čim višja stopnja občega, povprečnega blagostanja v deželi. To se ji bo pa posrečilo zopet lažje, ako od svoje strani gospodarsko prizadevanje podpre politična moč ter na močni gospodarski podlagi zasnovana kultura. Četudi ne zmiraj, redoma se mora trgovinska politika, ako naj sledi svojim ciljem dejanski svobodno, moči opreti v krajnih primerih ne realno politično moč; koncem koncev so v političnem dogajanju izvengospodarski činitelji z gospodarskimi nerazdružljivo povezani. Ker narodovo gospodarstvo ne pomeni nič drugega, kakor celokupnost neštetihih gospodarsko-socialnih zavisnosti v mejah države, tudi gospodarskih činiteljev in učinkov ni mogoče ločiti enega od drugega: zato se koristi kakor škode, ki jih stori trgovinska politika, prenašajo iz ene plasti prebivalstva v drugo ter nadaljujejo svoj vpliv iz panoge v panogo, iz stroke v stroko. V končnih posledicah gre za vse plati življenja, fizične in duhovne. Trgovinska politika se razteza torej na vse gospodarjenje in kar je z njim v zvezi, na produkcijo ravno tako kakor na potrošnjo, in na kulturo nič manj kakor na tehnično civilizacijo. V tem smislu je obseg njenega področja naravnost univerzalen.

Zategadelj se vidi biti pravilno, ne presojati je zgolj raz zrelishe gospodarskih interesov in materialnih učinkov, temveč tudi vseh drugih, zlasti političnih in kulturnih, ki se neločljivo vežejo nanje. Saj očitujejo končno že dnevna izkustva v prav obilni izmeri, kako trgovinska politika v zaporednosti svojih prizadevanj sledi včasih bolj ali pa celo izključno izvengospodarskim motivom in tudi pri dozdevno čisto gospodarskih upoštevati politične in kulturne posledice.

Drugače bi se v trgovinski politiki marsikaj ne moglo razumeti. Tako bi bilo na primer težko pojasniti, iz katerega vzroka naj širše siromašne plasti prebivalstva v zvišanih cenah odvajajo visoke davke v prid male peščice imovitih proizvajalcev, ko so vendar tudi v notranjosti države proizvajalni pogoji pogostoma ravno tako neenaki, pa vseeno nikdo ne misli na potrebo kakšne medpokrajinske zaščite. Ako gospodarske činitelje, ki so z drugimi tako tesno združeni v trdno enoto, premostrivamo preveč za sebe, ločene od drugih, se dokopljemo sicer k logično pravilnejši ustrojenim sklepom, pa se zmiraj vpraša, ali na področju trgovinske politike korist, ki jo prinaša obča veljavnost abstraktnih, pa vsebinsko medlih poznatkov, zares odtehta bolj realno nazornost vzporednega upoštevanja vseh važnih prvin. Tudi se ni treba bati, da se enotnost trgovinske politike porazblini preveč na široko. Kajti kar velja za vsako politiko, biti namreč ime za idejno skupnost v tehničnem oziru mnogovrstnih prizadevanj, med katerimi po vnanjosti ni videti zveze, ne more ne veljati tudi za njo. Njena enotnost in logična zveznost se podaja še zmiraj iz vsakokratne, svojedobne enotnosti ciljev, v kolikor se uresničujejo s sistemom specifičnih sredstev, s katerimi razpolaga le trgovinska politika.

(Konec prih.)

Iz naših organizacij

Občni zbor Gremija trgovcev za srez Logatec bo dne 11. maja 1930. ob 14. uri na Rakeku, v prostorih g. A. Domiclja. Dnevni red: 1. Poročilo načelnikovo; 2. Tajniško poročilo; 3. Računski zaključek za leto 1929; 4. Proračun za leto 1930; 5. Volitev odbora; 6. Sprememba pravil; 7. Razni predlogi. V primeru, da ob napovedanem času občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje ob vsakem številu članov. Člani iz cerkniškega sodnega okraja plačajo, če se občnega zbora ne udeležijo, globo v iznosu 100 Din, ker se v okraju vrši občni zbor.

HIPOTRKARNA BANKA IN AGRARNI KREDIT

Zgledu Narodne banke, ki je dala Privil. Agrarni banki na razpolago 200 milijonov Din po 4 odstotke, je sledila sedaj Državna Hipotekarna banka. Tudi ona daje Privil. Agrarni banki na razpolago 200 milijonov Din po 4 odstotke. Tako dobi Agrarna banka 400 milijonov Din novih sredstev, ki pridejo v dobro našemu poljedelstvu. Posebno značilno je, da se stavijo ravno sredstva državnih finančnih zavodov poljedelstvu v tako obilni meri na razpolago. Problem poljedelstva je pač tudi v Jugoslaviji sedaj glavni problem, od katerega rešitve vse drugo v obilni meri zavisí. Med najbolj učinkovite odredbe za odpravo spada v prvi vrsti izdatna in cenena dovolitev kreditov. Prav v sedanjem času je izdatna državna kreditna pomoč izredno pomembna.

Ljubljanska borza

Tečaj 7. maja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZH:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.77
Berlin 1 M	13.4875	13.5175
Bruselj 1 belga	—	7.8921
Budimpešta 1 pengő	—	9.8850
Curich 100 fr.	—	1095.90
Dunaj 1 šilling	7.9631	7.9931
London 1 funt	274.50	275.30
Newyork 1 dolar	—	56.46
Paris 100 fr.	—	221.98
Praga 100 kron	167.17	167.97
Trst 100 lir	295.61	297.61

Čitajte in razširjajte

»TRGOVSKI LIST«.

Po svetu

Proti ameriškemu carinskemu načrtu je izročilo predsedniku Hooverju spomenico 1028 članov ameriške gospodarske zveze, med njimi 170 vseučiliških profesorjev.

Nova trgovska pogodba med Jugoslavijo in Egiptom bo v kratkem predmet posvetovanja med zastopniki obeh držav v Beogradu.

Pogajanja o trgovski pogodbi med Jugoslavijo in Bolgarijo se bodo pričela takoj, ko bodo zaključena pogajanja med Bolgarijo in Turčijo; upajo, da se bo to izvršilo že 15. t. m.

Med Beogradom in Prahovom ob Donavi gradijo sedaj železnico. Obenem obstoji načrt, da se zveže Beograd s tem donavskim pristaniščem tudi po moderni cesti. Pri Prahovu bo šel most čez Donavo.

Trg železa v Belgiji se nahaja v slabem položaju. Produkcija je veliko večja kot povpraševanje. Pri sedmih plavžih so delo skrčili ali ga pa sploh opustili. Mislijo na znižanje mezd. Tudi v Luksemburški razmere niso dosti boljše.

Union Européenne, družba Schneiderjeve skupine za njene srednjeevropske udeležbe (zlasti Škoda ter Berg und Hütten) razdeljuje 20 odstotno dividendo ali 100 frankov.

Anglija izriva I. G. Farben z ruskega trga. V zadnjem času se je promet med Imperial Chemical Industries ter med Sovjetsko Rusijo tako poživil, da bo zgrubila nemška družba I. G. Farben vsaj del svojega ruskega trga. Kljub temu se pa vršijo med I. G. Farben in med Angleško kemično družbo neprestano pogajanja o novih metodah produkcije.

Modna trgovina Zwieback na Dunaju, ki je znana tudi pri nas, je zaprosila za otvoritev sodnega poravnalnega postopanja. Zadolženje je izračunjeno s 4 milijoni 200.000 šilingi. Obrat trgovine se vrši nadalje.

V prvem polletju sladkorne kampanje 1929/30 v Poljski so prodali 466.000 ton rafinadnega sladkorja, od tega 300.000 ton v eksportu. Številki za prejšnjo kampanjo sta 370.000 in 190.000 ton. Torej se je domači konsum zmanjšal.

Glede nameravane ameriške carinske novele je poslal švicarski zvezni predsednik Hooverju brzojavko in je opozarjal v nji na resne posledice te novele za švicarsko industrijo.

Državno eksportno jamstvo je na vidiku tudi v Belgiji; tovarne steklenine in tekstilij nameravajo zahtevati od vlade eksportni kredit v znesku 500 milijonov frankov, da sedanjo krizo lažje premagajo.

Srednjeevropska zveza notranje plovbe bo imela od 15. do 17. t. m. v Stuttgartu na Nemškem svoje prvo zborovanje. Na dnevnem redu so izredno aktualna predavanja o srednjeevropski plovbi itd. Najnovejša članica zveze je Češkoslovaška.

Izvoz iz Jugoslavije je v prvem letošnjem četrtletju narasel po teži za 33.2%, na vrednosti pa za 29.4%.

Vsled nadprodukcije v umetni svili se je konkurenčni boj v Ameriki zelo poostiril in prodajajo tovarne svoje izdelke za 10 do 15 odstotkov pod oficialnimi.

Ogrska Fiat-avtomobilna tovarna d. d. je zaprosila za uvedbo sodnega prisilno-poravnalnega postopanja. Ponuja 50%. Pasiva znašajo 1.600.000 pengő. Pred kratkim je spremenila svoje ime v Jupiter-Avto d. d.

Pšenčne zaloge na Ogrskem hitro padajo, položaj žitnega trga se v borznih krogih ugodno prešoja. V javnih skladiščih v Budimpešti je morda samo še za 300.000 met. stotov pšenice.

Žitno terminsko trgovino na borzi v Budimpešti hočejo tako omejiti, da bo omejitev podobna izločenju. Beremio, da bo predsedstvo borze odstopilo.

Ogrska mlinarska industrija toži o slabih časih in označa svoj položaj kot ogrožen.

Za reparacijsko posojilo je pripravljenih v Parizu od strani velebank pet milijard zlatih frankov. Zanimanje za to posojilo je tako veliko, da pričakujejo večkratnega prepisa določenega zneska.

Gospodarsko poročilo iz Holandske.

Kar se tiče splošnega gospodarskega položaja, traja še vedno nazadovanje konjunktura, ki se je pojavila že v zadnjih mesecih preteklega leta, vendar pa se proti pričakovanju in splošni bojazni depresija do sedaj še ni razvila v splošno in akutno gospodarsko krizo, in tudi položaj posameznih gospodarskih panog ne pokazuje enotnega lica.

Zelo občutno je depresija zadela poljedelstvo, ki tudi na Holandskem čuti zle posledice nadprodukcije in zaščitne carine v posameznih državah. Tudi na Holandskem se vedno bolj pojavljajo glasovi, ki zahtevajo zaščito in podporo za poljedelstvo. Ker pa je holandsko poljedelstvo po večini navezano na izvoz, je taka akcija naravno zelo težka.

V industriji so se pokazale posledice gospodarske depresije predvsem v luksuzni industriji in sicer v prvi vrsti v dijamantni industriji. Kriza zapadno evropske dijamantne industrije se je občutila že v zadnjem četrtletju leta 1929 posebno po polomu newyorške borzne špekulacije in poslabšanju gospodarskega položaja v Združenih državah, ki so bile najvažnejši odjemalci amsterdamske dijamantne industrije. Radi tega je bila proizvodnja brušenih dijamantov že v decembru lanskega leta, tako v Amsterdamu, kakor tudi v Belgiji za 50% zmanjšana in na tej višini se nahaja tudi letos.

Nadaljna holandska industrijska panoga, katere položaj ni prav nič rožnat, in ki vzbuja Holandcem prav resne skrbi, je industrija umetne svile. Ta industrija je še v večji meri kakor poljedelstvo in celo v večji meri kakor dijamantna industrija navezana na eksport. Naravno, da je radi tega zelo občutljiva za depresijo na svetovnem trgu. V prvem četrtletju letošnjega leta imamo torej zaznamovati znatne omejitve v holandskih delavnicah Aku-koncerna. Veliko inženjerjev je bilo odpuščenih, kakor tudi tehničnega personala in delavcev, kar naj bi šlo na račun racionalizacije. V februarju je bil ustavljen obrat v tvor-

nici umetne svile Fluidu v Maasluiss, ki spada v Aku-koncern. Pred kratkim je bilo naznanjeno, da bo zaprta starejša tvornica v Arnheim-West in se bo uvedel petdnevni delavski teden v predilnicah koncerna. Ker se pa v tem slučaju ne gre za svojevredne racionalizacijske ukrepe, je to pripisati naraščanju neprodanih zalog, kar je uprava Aku-koncerna tudi priznala. Izredno močan padec tečaja Aku-delnice v prvih treh mesecih t. l. kaže, kako pesimistično presoja položaj holandske industrije umetne svile.

Radi izredno močnega gibanja žitnih cen je velik rotterdamski koncern za trgovino z žitom postal plačilno nesposoben. Težave v tekstilni industriji, ki ne more prodati svojih zalog, in težave v industriji sladkorne pese so tudi posledica mednarodne gospodarske krize. V zvezi z nazadovanjem gospodarske konjunktura se je poostila depresija tudi v paroplovstvu. Ladjedelna industrija je trenutno po večini razmeroma še dobro zaposlena, toda obstoji bojazen, da se bodo gradbena naročila zmanjšala in to največ radi gospodarske depresije v Nizozemski Indiji.

Splošen razvoj nizozemske zunanje trgovine v prvih dveh mesecih t. l. v primeri z istim časom prejšnjega leta ni bil neugoden. Celotni volumen zunanje trgovine je dosegel 718.000.000 goldinarjev proti 685.800.000 goldinarjev v prejšnjem letu. Izvoz je močneje porastel, namreč od 275.8 milij. na 296.4 milij. goldinarjev, med tem ko se je uvoz povečal samo za 11.6 milij. goldinarjev. Radi tega je pasivum nizozemske trgovske bilance padel od 134.2 na 125.2 milij. goldinarjev. Vsekakor pa moramo pri tem upoštevati, da so v prvem četrtletju leta 1929 vladale radi izredno ostre zime abnormalne prometne razmere in to razdobje ni torej popolnoma prikladno za primerjavo. V primeri z januarjem in februarjem leta 1928 je ugotoviti nazadovanje uvoza in rahel porast izvoza.

OTVORITEV TELEFONSKEGA PROMETA Z DRŽAVO VATICAN.

Po odloku ministrstva štev. 19.574 od 31. marca t. l. in na predlog italijanske uprave je bil 1. aprila t. l. odprt telefonski promet med Jugoslavijo in državo »Vatican«. Za enkrat smejo z državo Vatican govoriti samo tisti kraji, ki imajo že dovoljeno relacijo z Rimom, to sta v Dravski banovini Ljubljana in Bled. Za promet z državo Vatican veljajo isti predpisi in pogoji, kakor za promet z Italijo. Dovoljeni so torej nujni pogovori s trikratno in silno nujni (clair) z desetkratno pristojbino navadnega pogovora. V času slabega prometa, to je med 21. in 8. uro je pristojbina enaka 3/4 pristojbine navadnega pogovora, za pozivnice in izvesnice pa je pristojbina enaka 1/2 pristojbine navadnega pogovora. Pristojbina za enoto navadnega pogovora je ista kakor za Rim, povečana za 1 zlati frank, ki pripada državi Vatican. V prometu Ljubljana—država Vatican je torej 4.75 zl. fr. ali 48.95 Din, Bled—Vatican pa 4.75 zl. fr. ali 52.25 Din.

O GOSPODARSKEM POLOŽAJU v U. S. A.

Standard Statistics Comp je izvedla podrobno preiskavo andriškega gospodarstva in je prišla do zaključka, da vsled padajoče produkcije prvega letošnjega polletja ni pričakovati vobče tako velikih dohodkov, kot so bili v isti dobi preteklega leta. Najmočnejše nazadovanje dobička je nastopilo v avtomobilni industriji in v njenih stranskih panogah skupaj z industrijo kavčukovih pnevmatik, dalje v kovinski industriji (baker, svinec, cink), v železni in jekleni industriji, v radioindustriji, petrolejski industriji in v skupini blagovnih hiš. Število konkurzov v U. S. A. je naraslo od 5080 v tretjem lanskem četrtletju na 5655 v četrtim in na 7368 v prvem letošnjem četrtletju. Skupne obveznosti v konkurz padlih trdijo so v istih dobah narasle od 100.3 na 150.8 in na 169.4 milijonov dolarjev.

SVETOVNA PRODUKCIJA AVTOMOBILOV V LETU 1929.

Trgovinsko ministrstvo Združenih držav je pred kratkim objavilo statistiko, po kateri je svetovna avtomobilna produkcija v letu 1929 znašala 5.300.000 vozov. Od tega je bilo izdelanih 685.000 vozov izven Združenih držav (to znači, da se je produkcija v drugih državah povečala, če primerjamo z letom 1928, za 83.000 vozov). V prvi vrsti se je povečala avtomobilna produkcija v Angliji, Franciji in Češkoslovaški.

TRGOVINA MED ITALIJO IN RUSIJO.

Iz Rima poročajo, da je dobil italijanski zunanji urad poročilo svojega moskovskega trgovskega zastopstva, ki slika razvoj trgovskih stikov med Italijo in Sovjetsko Rusijo. Po tem poročilu je bil razvoj trgovskega prometa od 7. februarja 1924 dalje izreden; takrat je bila sklenjena trgovska pogodba med obema državama. Stalno naraščajo ruski izvoz v Italijo, obratno pa prav tako izvoz iz Italije v Rusijo. Italijansko trgovsko zastopstvo v Moskvi se v svojem poročilu zavzema zlasti za večji izvoz avtomobilov v Rusijo, dalje pa za gradbo ladjedelnic v Rusiji, ki bi nudile zaposlenost tudi italijanskim strokovnim delavcem.

SVETOVNA PORABA BOMBAŽA.

V prvi polovici novega pridelka, torej v času od 1. avgusta 1929 do 31. januarja 1930, je znašala svetovna poraba bombaževih predilnic 13.200.000 bal; prejšnji dve polletji sta izkazani z 12 milijoni 870.000 in 13.200.000 balami. — Zanimiva je sprememba v porabi; poraba ameriškega bombaža je padla, druga je pa narasla. Konsum bombaža v Ogrski je narasel za 40 odstotkov, v Jugoslaviji pa za 15 odstotkov.

Borzi senzal za lesno stroko

Anton Lušin

je preselil svojo pisarno v
Wolfovo ulico št. 10
prvo nadstropje.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V minulem tednu je zaključil mesec april z dokajšnjim vsakodnevnim prometom od preko dvainpol milijona dinarjev ter s tem dosegel celomesečni promet nad 88.878 milij. dinarjev. Nasprotno pa je vladala na zadnjih borznih šestankih preteklega tedna (1. in 2. maja) precejšnja rezerviranost, ki se s seboj očitno izraža v prometnih številkah dnevnega deviznega prometa (1. maja 2.17 milij. Din in 2. maja 1.44 milij. Din). Toda to so v deviznem prometu pojavi, ki jih redno opažamo začetkom in koncem skoro slehernega meseca na naši borzi. Temu primerna je bila tudi tendenca malone vseh važnejših deviznih tečajev, osobito kar se tiče minulega tedna. Tako so se trgovale sledeče devize ob nespremenjenih tečajih: Curih na bazi 1095.90, Amsterdam po 22.755 in Praga po 167.46, dočim je beležila Budimpešta v pondeljek (28. aprila) 9.880, od torika do petka 9.8850, Dunaj pa 7.970, razen v torek in sredo, ko je notiral ovrsteje — 7.9726, ter Pariz na bazi 221.79, izvzemši srede (221.74) in četrtka (221.74), ko je bil trgovan po nekoliko nižjem tečaju. Vsi tečaji ostalih deviz so bili tekom prejšnjega tedna v manjšem opadanju; predvsem Berlin od 13.4975 (28., 29. aprila) na 13.4925 (2. maja), London od 274.87 (v pondeljek) na 274.74 (v petek); Trst pa je beležil na prvih treh borznih šestankih nespremenjeno (296.22) in je šele od četrtka na petek oslabil na 296.14 slično kot New York, ki je v torek dosegel svoj najvišji tečaj — 56.42 in proti koncu tedna popustil na 56.41. Edini Bruselj je znatneje osciliral in kazal očitno tendenco navzdol.

Največje zaključke (vse v milijonih dinarjev) izkazuje deviza London (5.760), deloma Curih (2.485), dokaj manje Praga (1.775), Dunaj (1.520), Berlin (1.175) in poleg New Yorka (1.012) še Italija (0.805), medtem ko je bil najmanjši promet v devizah Pariz, Budimpešta in Bruselj. Od celotedskega deviznega prometa (15.151 milij. Din) je dala dobro tretjino, t. j. preko deset milijonov, privatna ponudba in sicer največ London, Curih in deloma New Yorka. London, Curih in deloma New Yorka, ki so posredovali, so predvsem Narodne banke zaključene na pet milijonov deviznega blaga, med drugim največ Prage, katere v privatnem blagu ni bilo mogoče nabaviti, dalje nekaj manje Berlina, Dunaja in Curiha.

V primeri s predzadnjim tednom je kupcijska živahnost minulega tedna znatno popustila.

Efektno tržišče.

Nalik predzadnjemu tednu je bil položaj na efektinem tržišču v minulem tednu nespremenjeno nezadovoljiv. Kajti zaključene so bile dne 1. maja edino delnice Kranjske industrijske družbe, Jesenice po 304 dinarje, dočim v drugih papirjih sploh ni prišlo do kupčije. Tečaji so ostali po večini neizpremenjeni, izvzemši Tvornice za dušik, Ruše, ki je od 29. aprila dalje beležena po 270 za denar in po 280 za blago ter Kreditnega zavoda, ki notira od 1. maja dalje 170 za denar.

Tudi Blairova posojila so na vseh borznih šestankih prejšnjega tedna v pogledu tečajev slabela in so beležila od pondeljka naprej sledeče tečaje — 8% oziroma 7%: 28. in 29. aprila 97.50 do 86.50, 30. aprila 97.25—86.25, 1. in 2. maja pa 97 — — 86 —.

Tendenca in zanimanje še vedno skrajno mlačna.

Žitno tržišče.

Nestalnost v tendenci in cenah na inozemskih borzah tudi v minulem tednu ni prejenjala. Opažati je na žitnem trgu vedno težje in vedno bolj nejasno situacijo, ki je veliko število žitnih trgovcev spravila v težak položaj in jih prisilila k likvidaciji, mnogo njih tudi v konkurz. Izgledi v bližnji bodočnosti pa tudi nič dobrega ne obetajo. Nizke cene koruze so zatrlje popolnoma konzum čr-

ne krušne moke in ta zastoj povpraševanja krušnih mok bo izzval prejš ali slej krizo tudi v vojvodinskih mlinih. V zvezi s to krizo bo pa občutno prizadeta tudi žitna trgovina. Cene so v poslednjem tednu za staro pšenico zopet popustile in je bil promet razmeroma prav malenkosten. Malo bolj živahno se je trgovalo z novo pšenico, vendar tudi ta ne v oni izmeri, kot bi bilo pričakovati z ozirom na izredno nizko ceno.

Izgledi za novo žetev se zelo poveljno ocenjujejo.

Lesno tržišče.

Tendenca v mehkeem uzančnem lesu je še vedno v padanju. Edino povpraševanje pa je v foderinah za italijanske državne železnice. Foderine se iščejo v dimenzijah od 33 in 43 mm, od 4 in 6 m dolžine.

Glede tramov se situacija tudi ni zboljšala. Kupujejo se samo trami, ki se rabijo za podo in sicer v dimenzijah od 7/9 in 6/8, od 6 in 7 m dolžine.

Oglje je še vedno v nadprodukciji, vsled česar je tudi cena nazadovala tako, da se danes prodaja oglje pod normalno ceno.

Drva se sicer še iščejo, vendar se nudijo zanje le nizke cene, dasi konzumenti zahtevajo popolnoma suho, zdravo blago brez klad in okroglic.

Zaključen je bil 1 vagon desk, smreka-jelka, 1 vagon borovih desk, 4 vagone hrastovih pragov in 4 vagone oglja.

Povpraševanja.

Letve, 15 m³, brez oblice, I., II., III., 24/38 in 10 m³ 28/48 mm, 4 m dolžine.

Remeljni, 500 kom. 38/58, 500 kom. 48/58, 500 kom. 48/68, 500 kom. 48/78, 100 kom. 58/78, 100 kom. 78/78, 4 m dolž., I., II., III., s 70—80% smrekovine. — 38/130, 38/140, 38/150, 48/130, 48/140, 48/150 mm, 4 m dolž., I., II., smrekove po 150 komadov od vsake dimenzije.

Deske, 24 mm, 4 m dolž., v širinah od 17, 19, 22, 25, 28, 30 in 33 cm, po 150 komadov od vsake širine. — 12 mm, 4 m dolž., iste širine, po 300 komadov od vsake širine, vse I., II., III., s 70 do 80% smrekovine, vse paralelno rezano.

Kratice, od 2, 2.50, 3, 3.50 m dolžine, od 16 cm naprej in sicer debeline 12 in 24 mm. — Cene naj se glasijo franko nakladalna postaja.

Tramiči, 3 m³ 4 m dolžine, 8/8 cm, 4 m dolžine, 8/1 cm; 20 m³ 4 m dolžine, 13/16 cm, teža kubičnega metra je sme presegati 500 kg. — Cena franko vagon meja Postojna.

Hrastovi kvadrati (Werkholz), blago zarovo, suho, ravno, dobro obtesano, tolerira se 1—2 cm oblice za italijanske železnice ca. 100 do 150 m³, dobavljivih v dveh mesecih po definitivnem sklepu v sledečih dimenzijah: 24 × 24 do 50 × 50 in debelejša, dolžine od 230 m naprej. — Cena naj se stavi franko vagon meja Postojna tranzit.

Orehovi hlodi, prvovrstne lepe hlode od 70 cm srednjega premera naprej, po možnosti bosanska roba (bolj črnkaste barve). — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

2 do 3 vagone desk, smreka, jelka, 18 mm, od 16 do 40 cm, medija najmanj 25 cm, blago paralelno, k večjemu 1 cm konfite, ostrorobo, očeljeno, suho, belo, I., II., III., monte. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Jelov okrogel les, od 2.50 do 8 m dolžine, debelina na tanjšem koncu najmanj 13 cm, na debelemu pa največ 28 cm, blago mora biti zdravo, suho in obeljeno, glede komadov od 2.50 m ne sme množina istih prese-gati več kot 10%.

Trami, 11/11: 150 kom. 4 m, 150 kom. 5 m, 50 kom. 6 m; 11/13: 100 kom. 4 m, 100 kom. 5 m, 100 kom. 6 m, 50 kom. 7 m, 30 kom. 8 m; 13/16: 50 kom. 50 m, 100 kom. 5 m, 100 kom. 6 m, 100 kom. 7 m, 100 kom. 8 m, 30 kom. 9 m, 30 kom. 10 m; roba mora biti lepo tesana in bela. Cena franko vagon nakladalna postaja.

I.

Jelovina, 16 kom. 24/24 od 5 m, 1 kom. 18/24 od 6 m, 36 kom. 18/24 od 5 m, 16 kom. 18/24 od 3 m, 1 kom. 18/24 od 8 m, 50 kom. 13/16 od 4 m, 16 kom. 13/16 od 2 m, 4 kom. 13/16 od 4 m, 36 kom. 15/15 od 6 m, 302 kom. 12/12 od 4 m.

Hrastove, 8 kom. 30/30 od 3 m.

II.

Jelovina, 16 kom. 25/38 od 4 m, 32 kom. 25/35 od 6 m, 16 kom. 26/30 od 6 m, 18 kom. 30/30 od 5 m, 35 kom. 30/30 od 4 m, 16 kom. 25/30 od 5 m, 16 kom. 25/30 od 3 m, 8 kom. 25/25 od 6 m, 6 kom. 25/25 od 5 m, 16 kom. 25/25 od 3 m, 35 kom. 22/25 od 6 m, 112 kom. 20/25 od 2 m, 65 kom. 22/22 od 3 m, 20 kom. 22/22 od 2 m, 25 kom. 20/22 od 1.50 m, 32 kom. 15/20 od 5 m, 35 kom. 12/25 od 8.50 m, 20 kom. 12/18 od 5 m, 35 kom. 13/16 od 4 m.

10 vagonov bukovih drv, brez okroglic, 1 leto starih. Cena franko vagon meja Postojna.

Bukova metlišča, 27/27 mm, dolžine: 1-30, 1-40, 1-50 m. Cena franko meja Postojna. Deske, smreka, jelka, 18 mm, III., večja množina, od 16 cm naprej. Cena franko vagon Postojna.

Smrekove kratice, vsako množino. Cena franko meja Postojna.

2 do 3 vagone remeljnov (smreka), na živ rob rezani, dolžine od 3 do 6 m (največ od 4 m), debeline 70/70, 80/80, 80/100, 80/120, 100/120.

1 vagon smrekovih I. desk, paralelne, 4 m dolžine, v fiksnih širinah 16, 18, 20, 25 cm, debelina 25 mm. Cena franko vagon meja Postojna.

Rabi se tudi večja množina tramičev (filičev) od 8/8 do 11/13.

Ponudbe:

Lepe bele jesenove blode, od 30 cm srednjega premera naprej, v dolžinah od 2-10 do 2-60 m in od 4 m dolžine naprej. Dobava od 15. maja 1930. Cena franko vagon meja Postojna.

Lepe bele javorjeve plohe brez grč, v debelinah od 26 do 33 mm, od 2 m dolžine naprej, srednje širine od 16 do 17 cm naprej. Cena franko vagon avstrijska meja Spielfeld.

Večja množina tesanega lesa, deske, late itd. vsakih mer.

Ca. 200 komadov smrekovih anten od 12 do 18 m dolžine z 5% jelke.

18 in 20 mm deske, 4 m dolžine, za dobavo v mesecu maju večjo množino.

50 m³ smrekovih desk, 12 mm, 4 m dolžine, medija 20 cm, blago zdravo, suho.

10 m³ borovih plohov 50 mm, 4 m dolžine od 16 cm naprej I., II., III. in ca 12 m³ borovih moralov 8 x 8 cm, 4 m dolžine, I., II., III. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 53 m³ parjene in neparjene bukovine, dolžina od 1 do 4 m, širina od 14 cm naprej, blago zdravo in popolnoma suho.

Ca. 400 m³ tramov od 4/4" do 7/8", dolžina od 4 do 10 m. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit. Dobava v dveh mesecih.

1 vagon ca. 25 m³ okrog 600 komadov borovih plohov, lepo rezanih, 50 mm debeline, od 15 do 40 cm širine, 4 m dolžine, zimske sečnje 1929/30, 90% tega lesa je ostrorobno, 10% merkantilno, I. vrste 70%, II. vrste 30%. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 100 m³ desk, 24 mm, smreka, jelka, od 16 cm naprej, medija ca. 22 cm, blago lepo, suho, nadalje ca. 80 m³ 12 mm desk, od 16 cm naprej, medija ca. 22 cm, vse franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 400 m³ lepega slavonskega hrasta, v hlohlih, vseh dimenzij, les je gostoraščen, (tejnährig).

Razno

Trgovsko brodogradnja Turčije. Iz Carigrada poročajo: Po pravkar priobčeni statistiki Trgovske zbornice v Carigradu obstoji turško trgovsko brodogradnjo iz 27 ladij s skupno tonažo 102.400 ton. Vrhutega imajo še 54 parnikov s 45.273 tonami za osebni promet, dalje 56 šalup s 44.371 tonami, 56 obrežnih ladij z 8783 tonami, 21 motornih ladij z 2338 tonami in 5 rešilnih čolnov s 477 tonami.

Kredit za producente opija. Upravni odbor Privil. agrarne banke je po poročilo iz Beograda sklenil dati producentom opija na razpolago kredit v znesku 20 milijonov Din. Glede trgovine z opijem je bilo sklenjeno dati interesentom pobudo za ustanovitev zadrug, ki naj organizirajo trgovino z opijem. Potom takih zadrug hoče Privil. Agrarna ban-

ka izvesti financiranje vse opijeve trgovine. O nujnosti take organizacije smo že prkar pisali.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 5 viničarskih in majarskih družin, 15 hlapcev, 9 pastirjev, 3 kamnoseki, 2 opek, mojstra, 6 sodarjev, 1 kolar, 1 ličilec, 1 gaterist, 1 vrtnar, 1 klepar, 1 pečar, 1 slaščičar, 1 mlad natakar, 15 zidarjev, 2 hotelska kuharja, več učenec (vrtinarske, kleparske, kovaške, sodarske, mizarske, čevljarske, krojaške, pekarske in slikarske obrti), kakor tudi: 9 kuharic, 20 služkinj, 3 sobarice, 3 postrežnice, 2 varuški, 3 vzgojiteljice, 4 kuharice k financii, 3 hotelske kuharice, 1 plačilna natakarica, 1 podnatakarica, 1 blagajničarka za v restavracijo, 1 šteparica gornjih delov čevljev, 2 gospodinj, 3 tovarniške delavke, 1 kavarniška kuharica, 1 perica, 10 kuharic in služkinj za na Hrvaško in Srbijo.

Dovoz jajec je postal nekoliko slabši, inozemstvo zelo povprašuje; zato so po poročilu eksportne zadruge jajec v Št. Juriju ob J. žel. cene nekoliko poskočile, na 0-75 Din. Pravijo pa, da bo mala sedanja hausse le začasna. Mi eksportiramo sedaj samo v Švico in Nemčijo. Italija, ki jo zalagajo Rusi in Turki, nam sedaj ne konvenira.

I. G. Farben je sklenila na obnem zboru, da bo izplačala 12 odstotno dividendo. Čisti dobiček je izkazan s 106 milijonov 400.000 markami.

Glede zaščite delavcev v novem obrtnem zakonu je poslala Beogradska delavska zbornica trgovskemu ministru posebno spomenico.

Ozkotirna proga Trebinje - Lastva, prvi del projektirane železnice Trebinje - Podgorica, je v glavnem dodelana in bo v kratkem izročena prometu.

4. zvezek »Glasnika«, zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, je izšel. Med drugim so notri poročila o ustanovitvi Privil. Agr. banke za izvoz deželnih pridelkov, o prodaji jugoslovanskih agrarnih produktov v zahodnih in severnih deželah Evrope, poročila o številnih inozemskih trgih itd.

Izvoz cementa iz Jugoslavije je od 1. 1928 na 1. 1929 močno narasel; 1. 1928 smo ga eksportirali 3.700.000 stotov, lani 4.600.000 stotov. Najboljši lanski odjemalec je bil Egipt z 1.100.000 tonami. Letos se izvoz zopet zelo dviga.

A. Westen d. d. v Celju ima 18. t. m. svoj občni zbor. Na dnevnem redu je tudi sklepanje o zvišanju glavnice.

Zgradba zagrebške hladilne naprave je oddana češkoslovaški tvrdki Skoda. Od šest ponudb ni bilo nobene iz Jugoslavije.

Italijanska industrija aeroplanov prodira v Bolgarijo; italijanska tovarna Caproni bo kupila tovarno aeroplanov v Kazanliku, ki jo je bila zgradila pred nekaj leti češkoslovaška tovarna »Aero«. Koncesija gradbe aeroplanov za bolgarsko armado prehaja na ta način avtomatično v italijanske roke.

Najemnine v Jugoslaviji so po poročilih iz Beograda v znamenju splošnega padanja. Ponehanje najemniške zaščite bo v končnem zaključku izenačevalno vplivalo.

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani dne 1. maja 1930. Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste Din 22, II. vrste 20. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 15—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5—12. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 24—25, II. 20—22, jeter 25—30, pljuč 20—22. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25, II. 22—24, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 25—30, glave 8—10, parkljev 6, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 24, slanina domačih prašičev 21—22, slanina mešane 22—23, slanina na debelo 23, masti 24—25, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10—12, jezika 30. Drobniča: 1 kg kostrunovega 14—15, jagnjetine 18—20, kozličevine 25. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6. Klobase: 1 kg krakovskih 42, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30—34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 33—35, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25. Perutnina: Piščanec majhen 15—25, kokoš 30—45, petelin 30—40, domači zajec, manjši 8—15, večji 20—30. Ribe: 1 kg karp 25—30, ščuke 30—35, postrvi živih 80, mrtvih 60, klina 20, mrene 15 do 20, pečenke 10—15. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50—3, 1 kg surovega masla 35—40, čajnega masla 44 do 56, masla 40—44, bohinjskega sira 34—40, sirčka 10, jajce par 1-75—2. Pi-jače: 1 liter starega vina 18—22, novega vina 14—18, čaša piva 3—3-50, vrček piva 4-50—5, steklenica piva 5-50—6. — Kruh: 1 kg belega 5, črnega 4-50, ržene- ga 4-50. Sadje: 1 kg luksurnih jabolk Din 12, jabolk I. 10, II. 8, III. 6, ena oranža 1—3, limona —75, 1 kg rožičev 8, fig 10, dateljnov 24—40, mandeljnov 48, orehov 12, luščenih orehov 44, suhih češpelj 10—12, suhih hrušk 10. Špecerij- sko blago: 1 kg kave Portoriko 80—84, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 100—110, II. 80—90, III. 66—70, kristalnega belega sladkorja 13, slad- korja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli morske debele 2-50, kamene mleto 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80. Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 0 na de- belo 410—425, na drobno 4-50, 2 355 do 375 (4-25), 4 320—330 (4—), 6 280 (3-50), kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenj- čka 10—12, otrobov 1-75—2, koruzne moke 3-50, koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 6—8, II. 6, ržene moke 4. Žito: q pšeni- ce 255—260, rži 220—230, ječmena 210 do 225, ovs 200—240, prosa 210—220, koruze 160—175, ajde 200—220, fižola ribničana 360, prepeličarja 425, kg graha 8—10, leče 8—10. Kurivo 1 tona premo-

ga 455, kub. m. trdih drv 180, mehkih drv 90. Krma: sladkega sena 100, pol sladkega sena 80—90, kislega sena 75, slame 60—75. Zelenjava in gobe: 1 kg štruncate solate 10, ajserice 12, berivke 5, zgodnjega zelja 24, poznega zelja 10, kislega zelja 3-50, karfiol 10—12, špar- gljev 24—30, kolerab 30, kolerab pod- zemljic 1, špinat 4—6, kumar 24—26, graha v stročju 6—8, luščenega graha 16, čebule 1, česna 16, krompirja —50 do 1—, krompirja novega 8, kisle repe 2-50—3, korenja 2—4, peteršilja 3—4 zelenjave za juho 3—4, ena artičoka 2-50—3.

Interes za pšenično moko nularico je še nadalje čvrst, temnejše vrste pa po- polnoma zaostajajo.

Kupčija s koruzo je tudi zelo mrtva in se kupujejo le najmanjše količine.

V minulem tednu je bil na ljubljanski borzi zaključen 1 vagon pšenice.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 252-50—255.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245-50—247.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237-50—240.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 197-50.

Pšenična moka: 0/0, franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga, Din 400—405.

Koruzna popolnoma suha: promptna do- bava, plačilo v 30 dneh, Din 135—137-50.

Koruzna popolnoma suha: dobava meseca maja, plačilo v 30 dneh, Din 140—142-50.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg, Din 167-50 do 170.

Ječmen bački ozimni: 62/63 kg, Din 162-50 do 165.

Oves bački: navadna vozina, Din 180 do 185.

PONESREČENA AKCIJA V UMETNI SVILI.

Japonska in italijanska vlada sta pri- čeli pred nekaj tedni z velepotezno akci- jo za oporo cene umetne svile. Japons- ka je nastopila na trgu kot velik naku- povalec, v Italiji so ustanovili nakupo- valni sindikat, ki naj bi dal predugme na producirane množine. Najprvo se je posrečilo, da so stabilizirali ceno na podlagi dol. 4-50. Ker so pa pokazali konsumenti le malo veselja do nakupa, ker se je Evropa trgu popolnoma odte- gnila in ker tudi Amerika ni kazala po- sebne sprejemne zmožnosti, so se na- brale izredno velike množine, ki se jih morajo producenti sedaj iz glavnice- tehničnih razlogov znebiti. Cene zato ne- prestano padajo in so padle sedaj pod cene leta 1913. Močnejše padanje cen, ki so se ustavile zaenkrat pri dol. 4, se je doslej samo s tem zavrlo, da so sta- vili v ameriško kupčijo večje upanje. — Pravkar je pa izšla ameriška uvozna sta- tistika za prvo četrtletje tekočega leta in nam pravi, da so bile zaloge v U. S. A. 1. aprila letos za 28 odstotkov več- je kot 1. aprila lanskega leta. Ker se le malo prodaja, prevladuje mnenje, da je nakup Amerikancev pred neposrednim zaključkom in da bodo zato cene surove svile še nadalje padle.

PUCH
KOLESA

IGN. VOK, LJUBLJANA
PODRUŽNICA NOVOMESTO

SVETOVNA
ZNAMKA SO
IN
OSTANEJO
NA PRVEM
MESTU
PLAČLJIVO
TUDI
NA OBROKE

Od dobrega najboljši je samo
GRITZER - AULER - KAYSER

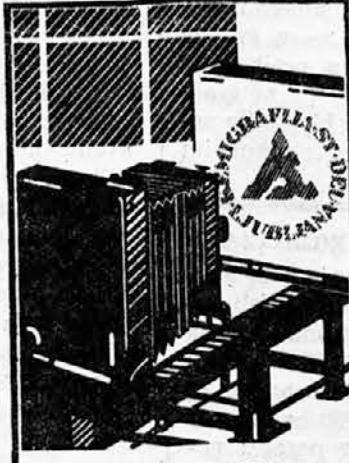
Šivalni stroj in kolo
elegančna izvedba - najboljši material

URANIA pisalni stroji
v 8 velikostih

Novost: šivalni stroj kot
damska pisalna miza

Samo pri
Jos. Petelin & Co.
Ljubljana, Telefon int. 2918
Zmerne cene, tudi na obroke

== IZDELUJE SOLIDNO ==
KLIŠEJE

VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH
== KONKURENČNE CENE ==
KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga sveže pra-
žene kave, mletih
čičev in rudniške
vode.

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

• Račune, memorandum, cenike,
naročilnice v blokih s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercijalne tiskovine
dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!